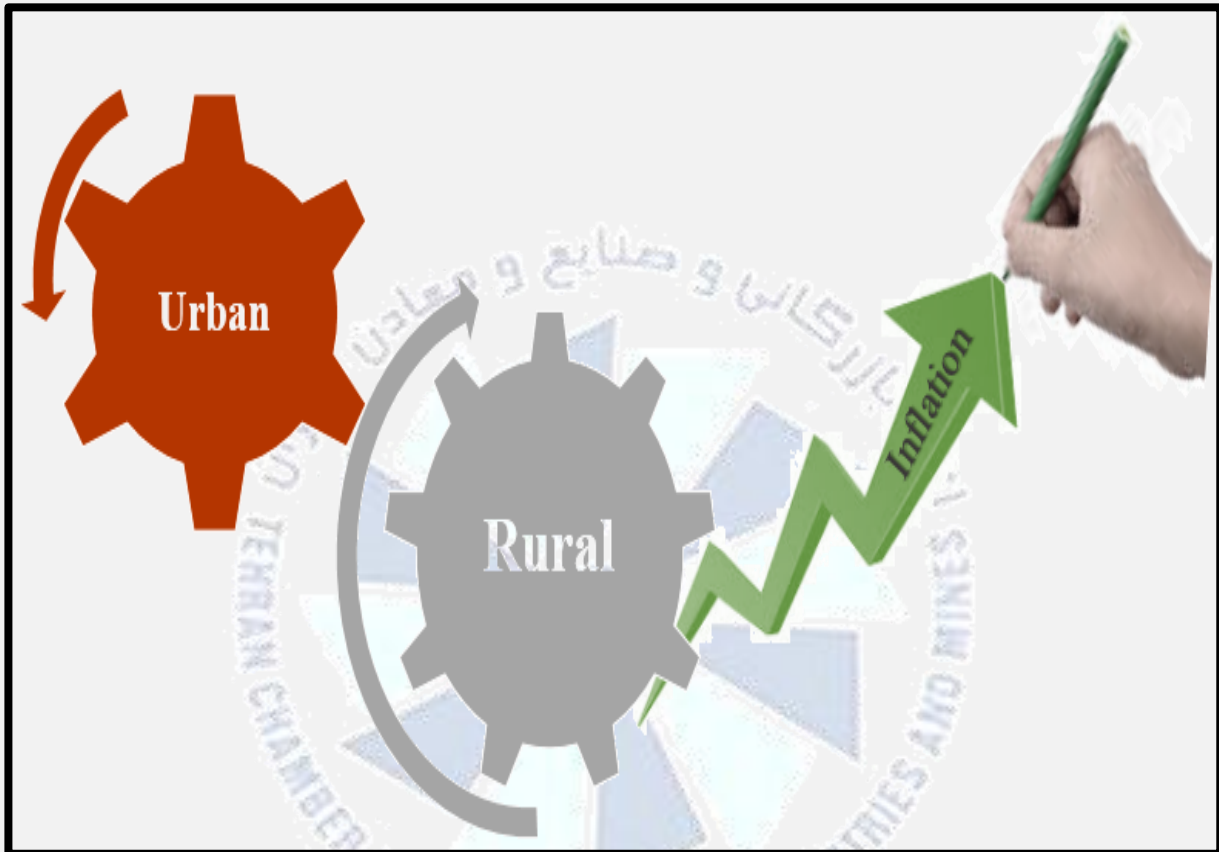

پیشی گرفتن تورم خانوارهای روستایی از خانوارهای شهری^۱

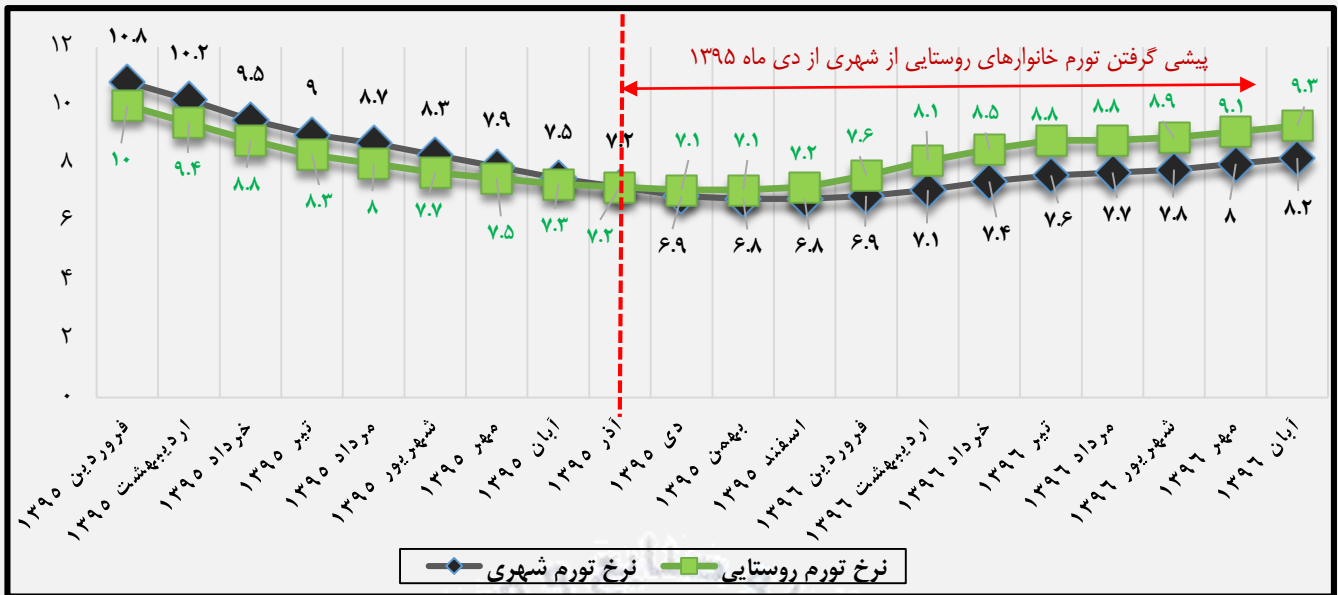

مطابق آمار مرکز آمار ایران، نرخ تورم خانوارهای روستایی کشور از آذرماه ۱۳۹۶ از نرخ تورم خانوارهای شهری کشور پیشی گرفته است. در این گزارش، از طریق مقایسه تغییرات شاخص‌های قیمتی در گروه‌های اصلی و فرعی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها، به بررسی علل این افزایش در خانوارهای روستایی پرداخته می‌شود.

^۱ در این گزارش از نرخ‌های تورم میانگین (۱۲ ماهه منتهی به هر ماه نسبت به مدت مشابه سال قبل) استفاده شده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

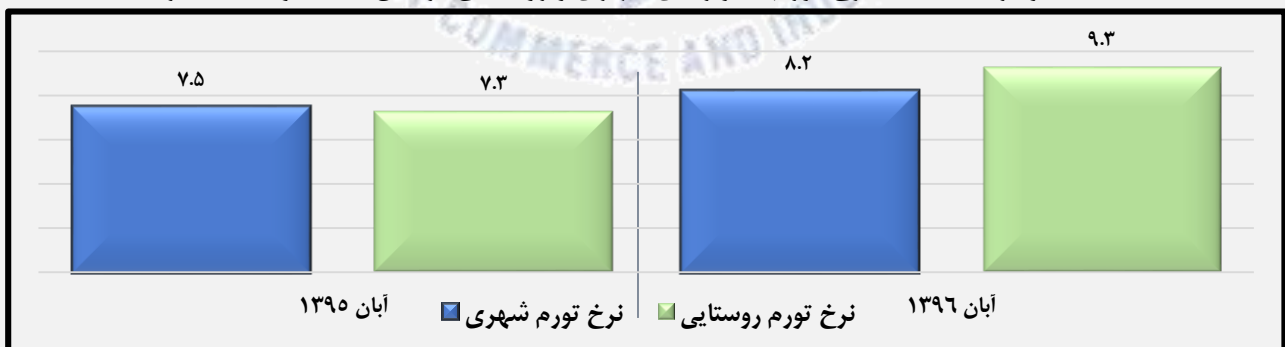
نمودار ۱- مقایسه ماهانه نرخ تورم خانوارهای شهری و روستایی کشور- درصد

منبع: مرکز آمار ایران

- از آذر ماه ۱۳۹۵ نرخ تورم خانوارهای روستایی از نرخ تورم خانوارهای شهری پیشی گرفته است.
- سرعت رشد تورم خانوارهای روستایی در فروردین و اردیبهشت سال ۱۳۹۶ افزایشی بوده و پس از آن تقریباً ثابت مانده است.
- نرخ تورم دوازده ماهه منتهی به آبان ۱۳۹۶ برای خانوارهای شهری ۸,۲ درصد و برای خانوارهای روستایی ۹,۳ درصد بوده است. این در حالیست که در آبان ماه ۱۳۹۵ نرخ تورم خانوارهای شهری ۷,۵ درصد و نرخ تورم خانوارهای روستایی ۷,۳ درصد بوده است.
- تغییرات تورم خانوارهای روستایی در آبان ۱۳۹۶ نسبت به آبان ۱۳۹۵ در نمودارهای بعدی نشان داده شده است.

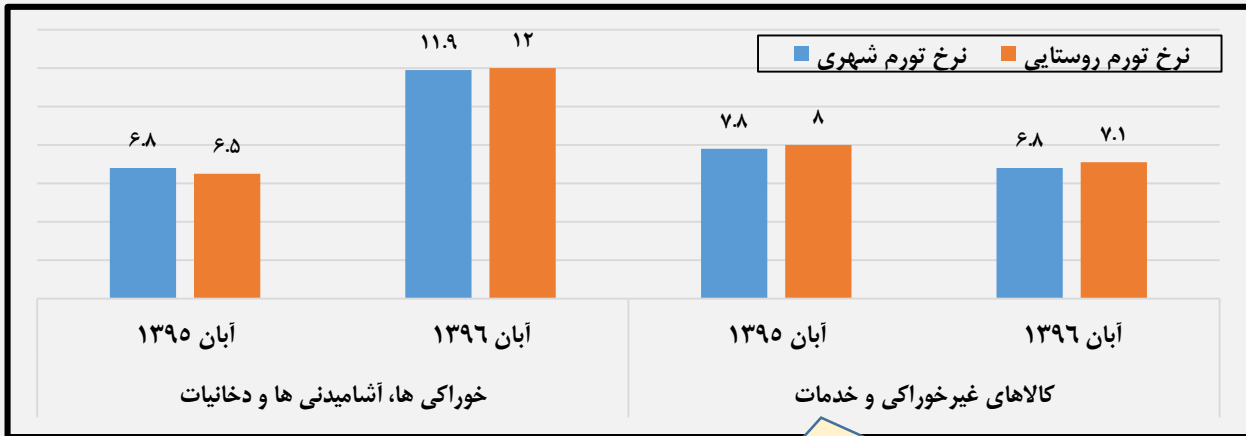
نمودار ۲- مقایسه نرخ تورم خانوارهای شهری و روستایی در آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶-درصد

منبع: مرکز آمار ایران

- در ادامه گزارش، برای بررسی دلایل پیشی گرفتن تورم روستایی از شهری، اجزای تورم (گروه های اصلی و فرعی) در ماههای آبان ۱۳۹۶ و آبان ۱۳۹۵ در هر یک از مناطق شهری و روستایی با یکدیگر مقایسه شده‌اند.

نمودار ۳- مقایسه دو گروه اصلی تورم در خانوارهای شهری و روستایی-آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶-درصد
معاونت بررسی های اقتصادی

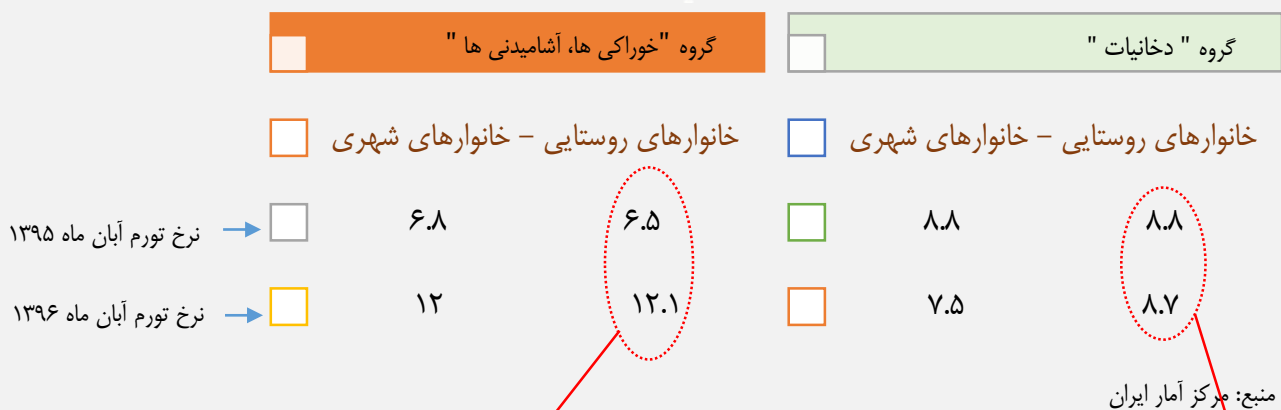

منبع: مرکز آمار ایران

- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی، شامل دو گروه اصلی "خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات" و "کالاهای غیرخوراکی و خدمات" است.
- در گروه "کالاهای غیرخوراکی و خدمات"، تورم خانوارهای روستایی هم در آبان ۱۳۹۵ و هم در آبان ۱۳۹۶ بیشتر از خانوارهای شهری بوده است. اما در مدت مذکور، تورم شهری در مقایسه با تورم روستایی اندکی بیشتر کاهش یافته، لذا فاصله تورم شهری و روستایی در آبان ۱۳۹۶ تقریباً ۰,۱ واحد درصد بیشتر شده است.
- در گروه "خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات"، تورم خانوارهای شهری در آبان ۱۳۹۵ بیشتر از خانوارهای روستایی بوده اما این روند در آبان ۱۳۹۶ معکوس و تورم خانوار روستایی بیشتر از شهری شده است. **در این گروه افزایش تورم خانوار روستایی بیش از شهری بوده** که دلایل آن مستلزم بررسی های بیشتر است و در بخش های بعدی به اجزای آن پرداخته می شود.

- گروه اصلی "خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات" شامل دو گروه "خوراکی و آشامیدنی" و "دخانیات" است. بررسی تورم این دو گروه در خانوارهای شهری و روستایی برای آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ نشان می دهد:

شکل ۱- مقایسه تورم دو گروه "خوراکی و آشامیدنی" و "دخانیات" در خانوارهای شهری و روستایی- آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

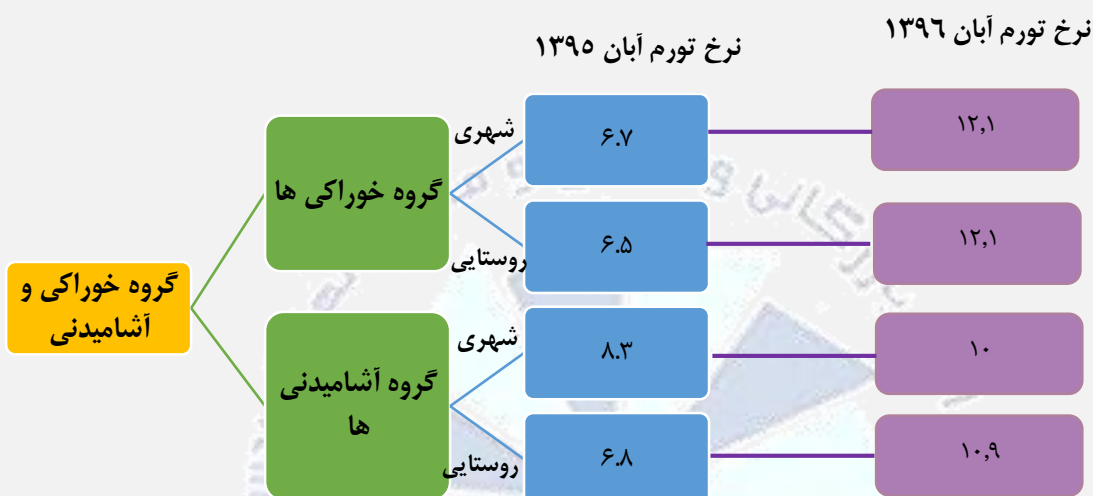
منبع: مرکز آمار ایران

افزایش تورم خانوارهای روستایی در آبان ۱۳۹۶ نسبت به آبان ۱۳۹۵ بیشتر بوده است.

کاهش تورم دخانیات در خانوارهای روستایی نسبت به خانوارهای شهری کمتر بوده است

- تورم خانوارهای شهری در گروه خوراکی و آشامیدنی در آبان ۱۳۹۵ بیش از خانوارهای روستایی بوده اما در آبان ۱۳۹۶ این روند معکوس و نرخ تورم این گروه در روستاها بیش از شهرها شده است.
- با توجه به ضریب اهمیت بالای گروه خوراکی و آشامیدنی نسبت به گروه دخانیات در محاسبه تورم، به نظر می‌رسد گروه خوراکی و آشامیدنی نقش بیشتری در افزایش تورم خانوارهای روستایی نسبت به شهری داشته است.

شکل ۲- مقایسه تورم دو گروه "خوراکی ها" و "آشامیدنی ها" در خانوارهای شهری و روستایی- آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

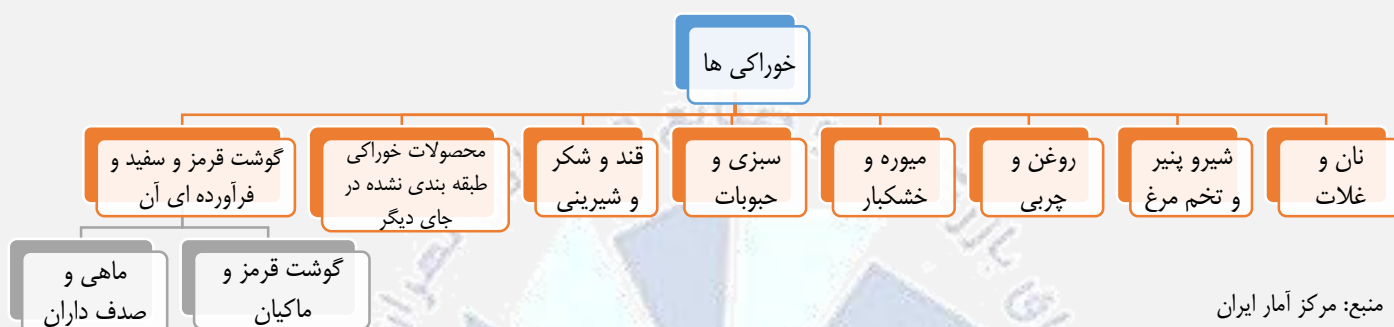
منبع: مرکز آمار ایران

- در آبان ۱۳۹۵، نرخ تورم خوراکی‌ها در خانوارهای شهری بیش از خانوارهای روستایی بوده اما در آبان ۱۳۹۶ هر دو نرخ یکسان شده است. در واقع، در آبان ۱۳۹۶ نسبت به آبان ۱۳۹۵، افزایش تورم خوراکی‌ها در خانوارهای روستایی بیش از خانوارهای شهری بوده است.
- در آبان ماه سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵، افزایش تورم آشامیدنی‌ها (شامل چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه های غیرالکلی)) در خانوارهای روستایی از خانوارهای شهری بیشتر بوده است.
- با توجه ضریب اهمیت بالای زیرگروه خوراکی‌ها نسبت به آشامیدنی‌ها در محاسبه نرخ تورم، لذا به نظر می‌رسد گروه خوراکی‌ها نقش بیشتری در افزایش تورم خانوارهای روستایی نسبت به شهری داشته است. بنابراین در ادامه این گروه با جزئیات بیشتری مورد بررسی قرار می‌گیرد.

معاونت بررسی های اقتصادی

گروه "خوراکی‌ها" شامل چند زیر گروه فرعی "نان و غلات"، "انواع گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آن"، "شیر و پنیر و تخم مرغ"، "روغن‌ها و چربی‌ها"، "میوه و خشکبار"، "سبزیجات"، "شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی (قند و شکر و شیرینی‌ها)" و "محصولات خوراکی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر" است (شکل ۳). در این گزارش از پرداختن به گروه‌های کالایی که نرخ تورم آنها در خانوارهای روستایی کمتر از شهری بوده و همچنین میزان افزایش نرخ تورم در آنها (در آبان ۱۳۹۶ نسبت به آبان ۱۳۹۵) نیز کمتر از خانوارهای شهری بوده، صرف‌نظر شده است و در ادامه صرفاً گروه‌هایی آورده شده که به نظر می‌رسد به نوعی در پیشی گرفتن نرخ تورم روستایی از شهری اثرگذار بوده‌اند.

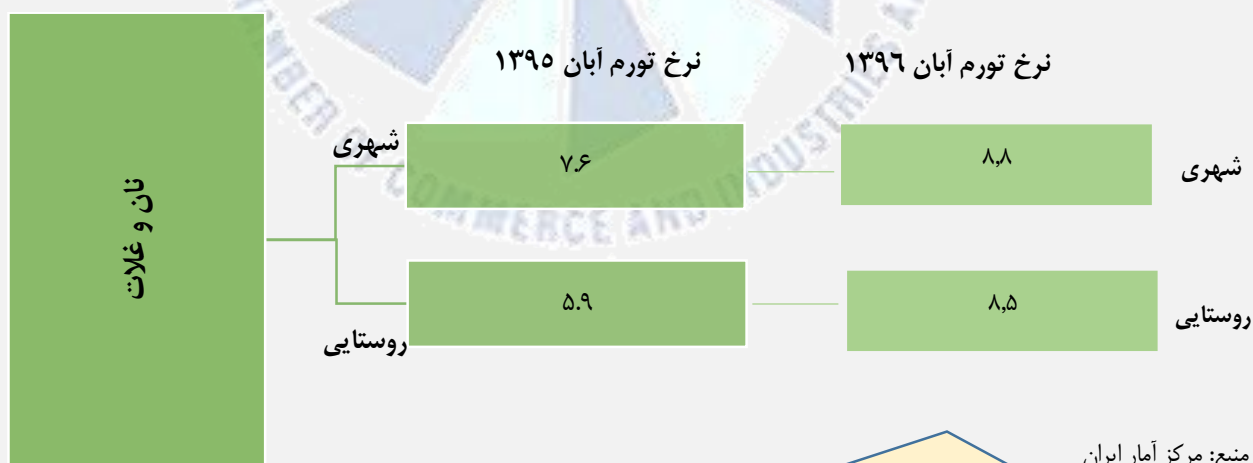
شکل ۳- زیرمجموعه‌های گروه "خوراکی‌ها" در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری و روستایی کشور

منبع: مرکز آمار ایران

نان و غلات

شکل ۴- مقایسه تورم زیر گروه "نان و غلات" در خانوارهای شهری و روستایی- آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

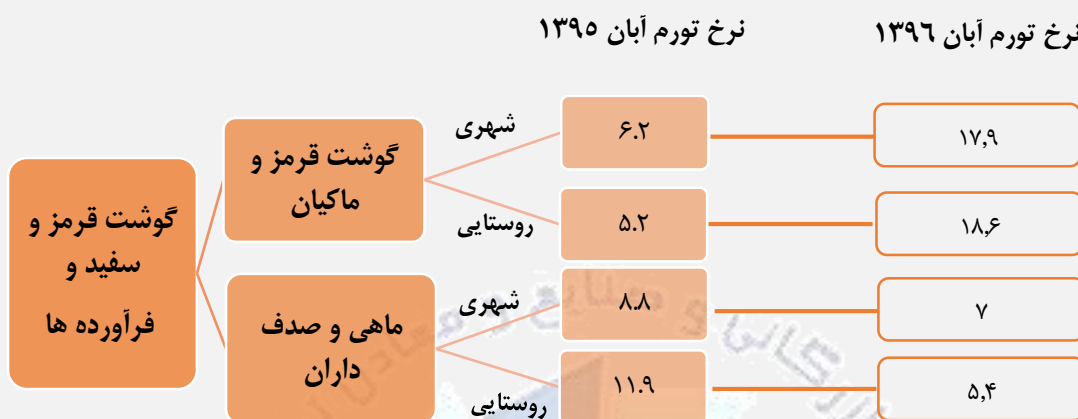

منبع: مرکز آمار ایران

- ضریب اهمیت زیرگروه نان و غلات در کالاهای مصرفی گروه خوراکی‌ها از سایر زیرگروه‌های خوراکی بالاتر است، لذا افزایش قیمت این گروه می‌تواند اثر نسبتاً قابل ملاحظه‌ای در افزایش تورم داشته باشد.
- اگرچه در آبان ماه ۱۳۹۶، میزان افزایش نرخ تورم غلات در خانوارهای روستایی بیش از خانوارهای شهری بوده و باعث شده به نوعی تورم روستایی در این گروه کالایی به تورم شهری نزدیک‌تر شود، اما نرخ تورم خانوارهای شهری در این گروه همچنان بالاتر از خانوارهای روستایی است.

گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آن

شکل ۵- مقایسه تورم زیر گروه "گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آن" در خانوارهای شهری و روستایی- آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

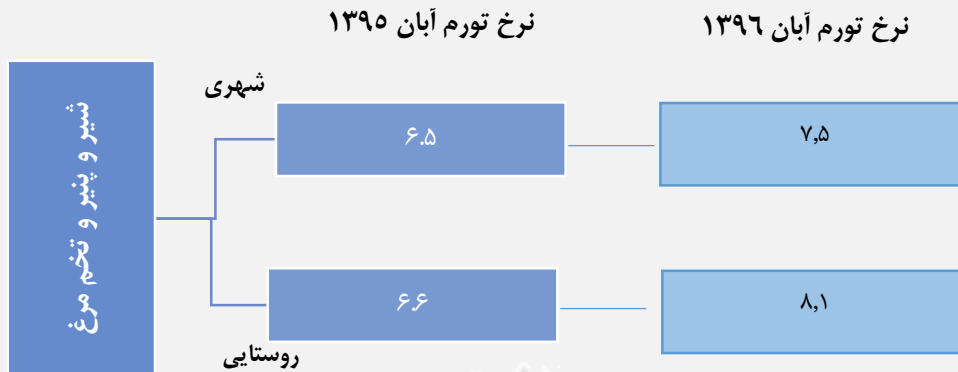

منبع: مرکز آمار ایران

- نرخ تورم گوشت قرمز و ماکیان در آبان سال ۱۳۹۵ به طور متوسط در روستاها کمتر از شهر بوده؛ اما در آبان ۱۳۹۶ نرخ تورم این گروه از محصول در روستاها بیشتر شده است.
- قیمت گوشت قرمز و ماکیان در روستاها با سرعت بیشتری نسبت به مناطق شهری افزایش یافته است.
- با توجه به بالا بودن ضریب اهمیت گوشت قرمز و ماکیان در محاسبه نرخ تورم و بالا بودن سرعت رشد قیمت آن در روستاها نسبت به شهر، می توان گفت افزایش قیمت گوشت قرمز و ماکیان در خانوارهای روستایی عامل مسلط در افزایش نرخ تورم در خانوارهای روستایی نسبت به شهری بوده است.

شیر و پنیر و تخم مرغ

شکل ۶- مقایسه تورم زیر گروه "شیر و پنیر و تخم مرغ" در خانوارهای شهری و روستایی- آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

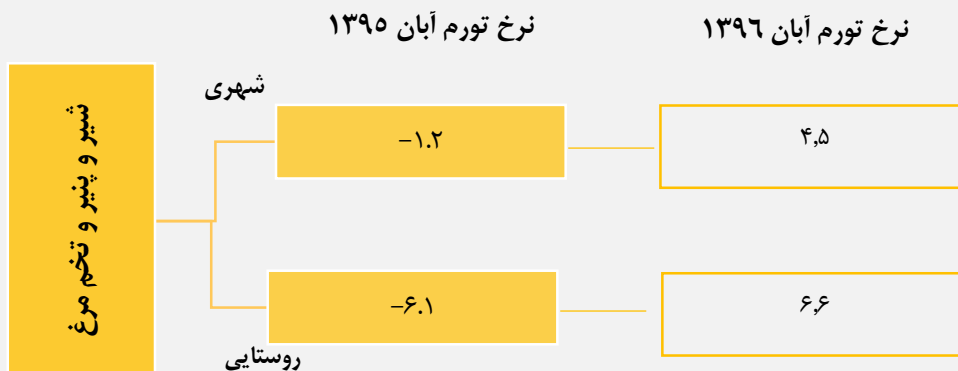

منبع: مرکز آمار ایران

- نرخ تورم شیر و پنیر و تخم مرغ در آبان ۱۳۹۶ مشابه سال قبل، همچنان در خانوارهای روستایی از خانوارهای شهری بیشتر است.
- در آبان ۱۳۹۶ با توجه به اینکه قیمت این گروه از محصولات در مناطق روستایی با سرعت بیشتری نسبت به مناطق شهری افزایش یافته، فاصله نرخ تورم این گروه در شهر و روستا بیشتر شده است.

میوه و خشکبار

شکل ۷- مقایسه تورم زیر گروه "میوه و خشکبار" در خانوارهای شهری و روستایی- آبان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

منبع: مرکز آمار ایران

- در آبان ۱۳۹۶ برخلاف مدت مشابه سال ۱۳۹۵، قیمت میوه و خشکبار در مناطق روستایی با سرعت بیشتری نسبت به مناطق شهری افزایش یافته است.
- نرخ تورم میوه و خشکبار مناطق روستایی که در آبان ۱۳۹۵ منفی و کمتر از نرخ تورم این محصولات در مناطق شهری بوده، به طور نسبتاً قابل ملاحظه ای در آبان ۱۳۹۶ افزایش یافته که می تواند یکی از دلایل پیشی گرفتن نرخ تورم روستایی نسبت به شهری محسوب شود.

تهیه شده توسط: طاهره کریمی دستنایی

آذرماه ۱۳۹۶

